

Välkommen till seminariet!

Medicinsk forskning och utveckling

–

En förutsättning för att hantera framtida hälsohot

Läs rapporten här: www.forskasverige.se/Agenda2021

Stiftelsen Forska!Sverige

- Forska!Sverige verkar för att göra medicinsk forskning till en högre nationell prioritet – för ökad hälsa och välbefinnande.
- Stiftelsen grundades 2010 och är politiskt oberoende och icke vinstdrivande.

Agenda för hälsa och välbefinnande – ett samarbete mellan

och:

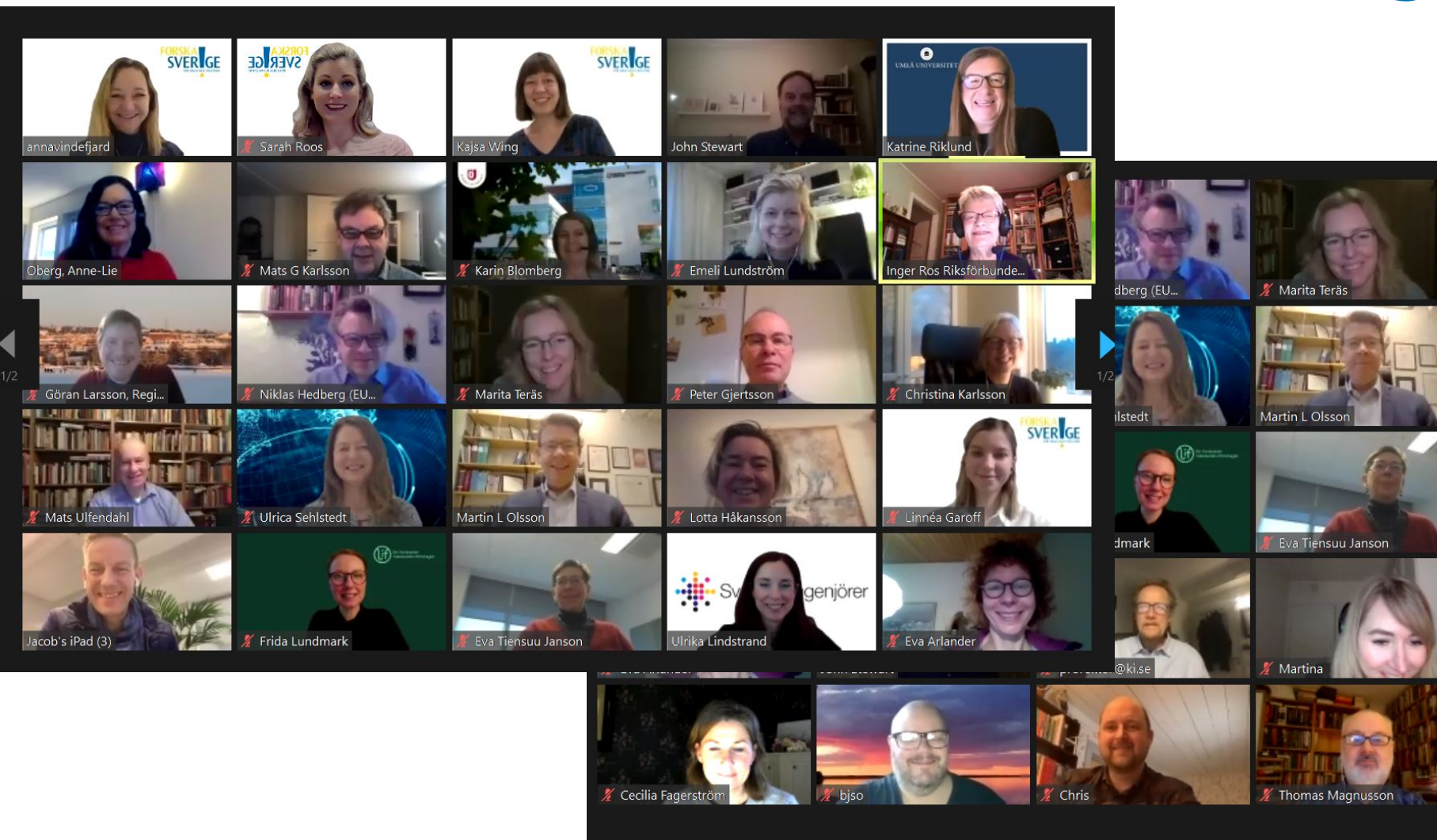

Agenda för hälsa och välbefinnande – ett samarbete mellan

och organisationer i life science-systemet

Ett resultat av samarbete och engagemang

Dagens program kl 12.00-13.45

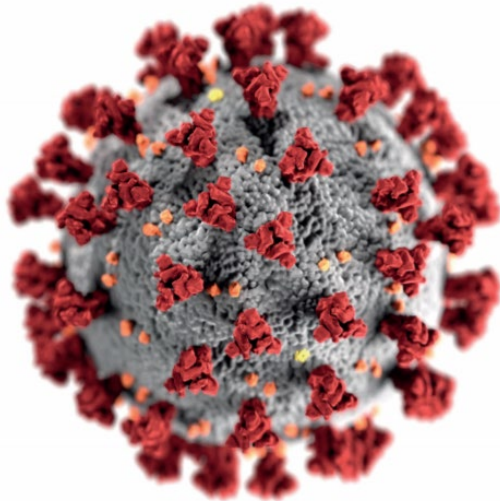
- Inledning - värdet av forskning och utveckling i en hälsokris
- Hur påverkas medicinsk forskning och utveckling inom vård, akademi och näringsliv av pandemin?
- Vad behöver regeringen göra för att Sverige ska kunna dra bättre nytta av forskning och utveckling inför nästa hälsokris?
- Hur ser politikerna på förslagen? Panelsamtal

Värdet av forskning och utveckling i en hälsokris

Nuvarande pandemi visar att en stark forskning och utveckling är av fundamental betydelse för att hantera hälsohot.

Identifiera orsaken till sjukdom
och studera sjukdomsförlopp

Utveckla tester för diagnos och smittspårning

- PCR-test, antikroppstest

Värdet av forskning och utveckling i en hälsokris

Utveckla och utvärdera metoder för behandling

- Kortison (Recovery-studien)

Bild från [freepik.com](https://www.freepik.com)

Utveckla vacciner (rekordsnabbt)

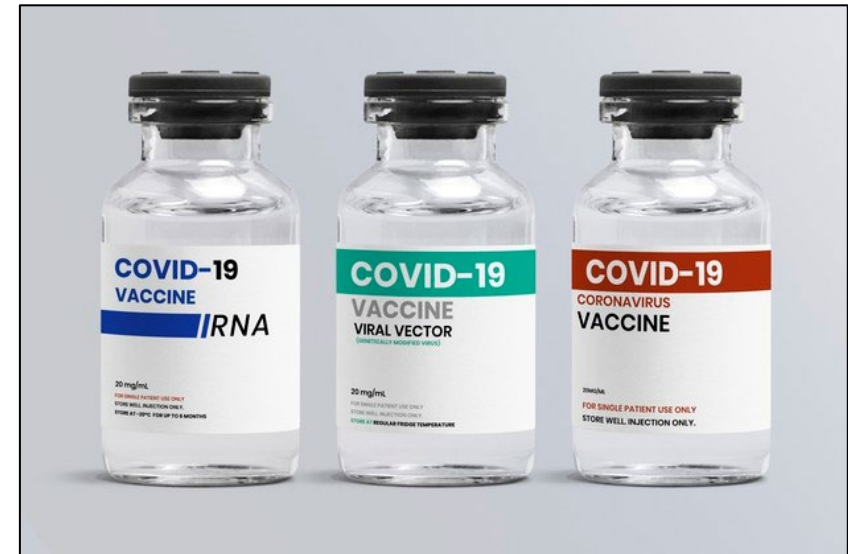
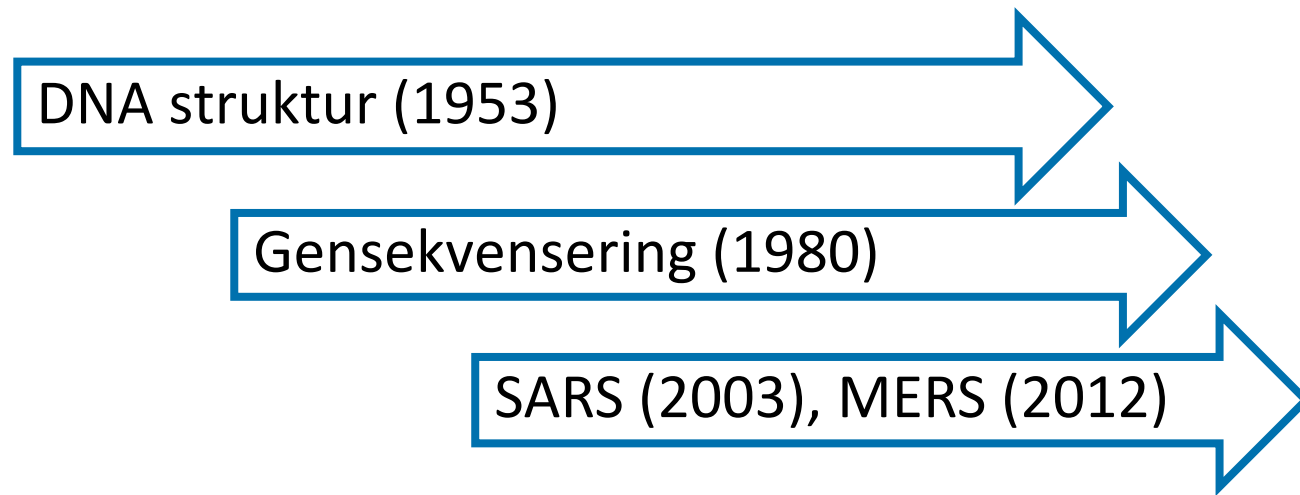

Bild från [freepik.com](https://www.freepik.com)

Värdet av forskning och utveckling i en hälsokris

Fri forskning är som viktigast före en kris för att kunna förmedla en väg ut ur den.

Vaccin på
330 dagar!

Bild från [freepik.com](https://www.freepik.com)

Värdet av forskning och utveckling i en hälsokris

Satsningar på långsiktig och bred forskning ökar vår beredskap inför framtida och ännu okända kriser.

- Uppbyggnad av gedigen kunskapsbas och expertis
- Utveckling av material, metoder och teknik
- Kompetenser tränade i analys och i att värdera ny forskning
- Utvärdera interventioner för att begränsa smittspridning

Hur påverkas medicinsk forskning och utveckling inom vård, akademi och näringsliv av pandemin?

Vårdpersonal, forskare och företagare utgör det första ledet för att bekämpa nya hälsohot.

Forskarsamhällets och vårdens kapacitet att ställa om och ställa upp under pandemin har varit enastående.

Samverkan har ökat inom och över aktörsgränser

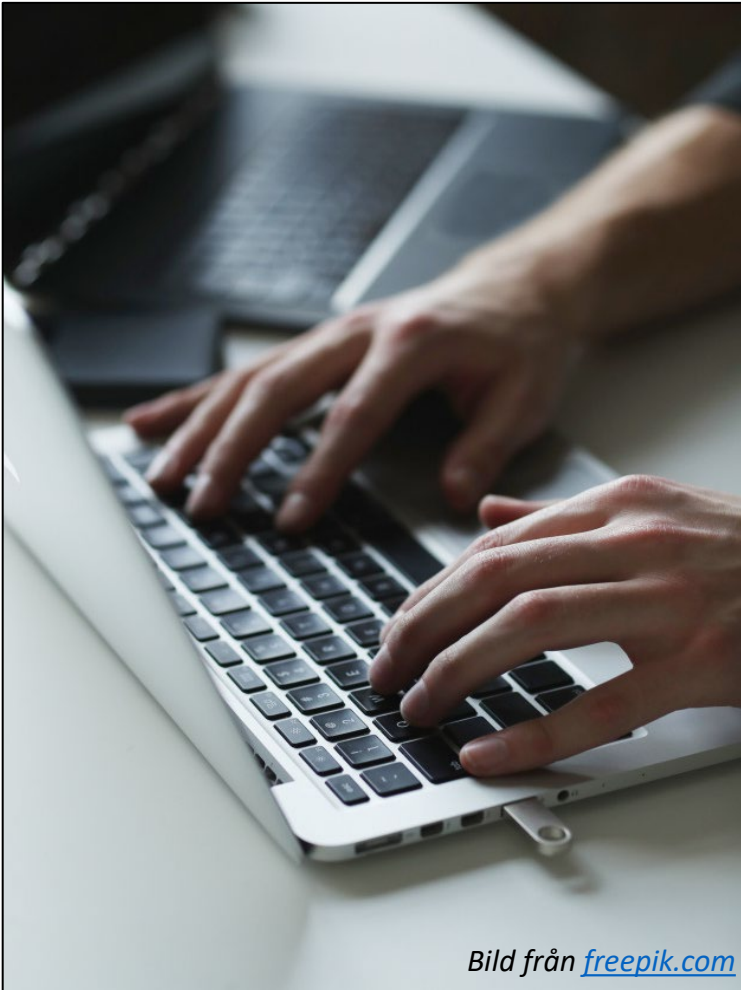
En plötslig gemensam och farlig utmaning har genererat lösningsinriktade prioriteringar, något vi vill värna även framöver.

- Dela kunskap och information mellan myndigheter, hälso- och sjukvård, akademi och företag
- Samarbeten mellan vårdinstanser
- Företag och laboratorier – utrustning och personal till vården
- Nya forskningssamarbeten
- Samarbete mellan medicinteknik- / läkemedelsföretag och regionerna

Bild från [freepik.com](https://www.freepik.com)

Digitaliseringen har utökats

- Bättre användning av redan befintliga verktyg
- Digitala samtycken och digital insamling av klinisk data
- Digitala möten har möjliggjort:
  - undervisning
  - konferenser
  - deltagande i internationella kliniska studier
- Kliniska prövningar som upprätthålls digitalt / på distans

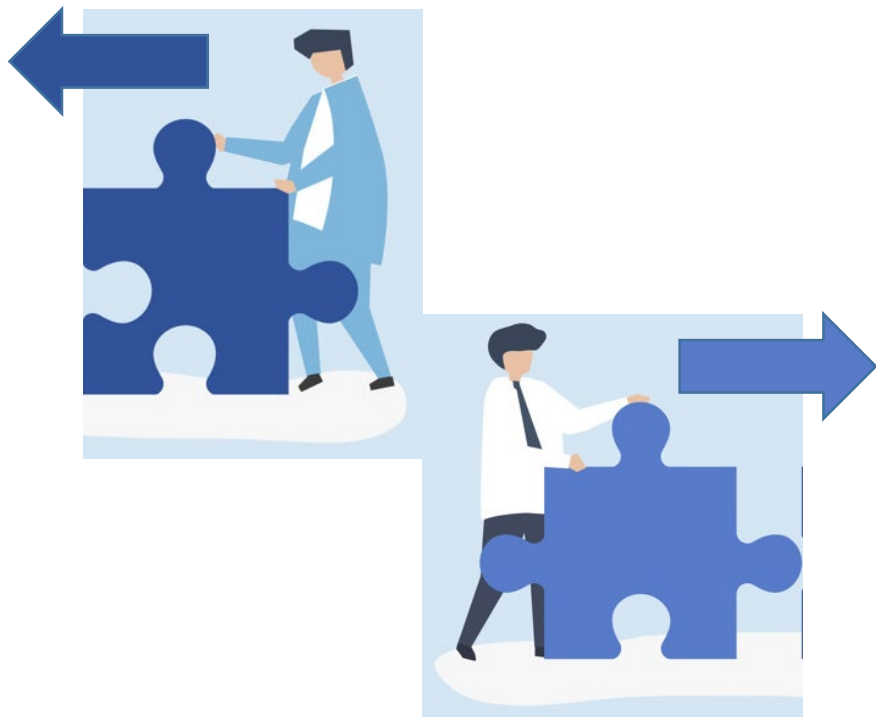
Förmågan att prioritera och ställa om

- Snabb utveckling av nya behandlingsmetoder
- Förtur och avgiftsfrihet åt covid-19 prövningar
- Ökad / omställd produktionskapacitet av sjukvårdsmaterial och covid-19-produkter
- Omställning till covid-19-forskning och utveckling av vaccin-kandidater
- Flexibilitet och tillskott av finansiering
- Satsningen mellan SciLifeLab och KAW stiftelsen

Forskning på covid-19 försvåras av otillgänglig hälso- och vårddata och regelverk

- Många icke-samordnade studier, bristande kvalitet
- Samverkan och tillgång till data kritiskt för intensivvården
- Rådande journalsystem har förhindrat covid-19 forskning

Bild anpassad från [freepik.com](https://www.freepik.com)

Forskning på covid-19 försvåras av otillgänglig hälso- och vårddata och regelverk

- Hinder för samverkan över regiongränser fördröjer och försvårar forskningssamverkan
- Biobankslagen försvårar provinsamling från covid-19 patienter till studier
- Lagstiftningen för läkemedelsstudier har försvårat forskning på svårt sjuka covid-19-patienter

Bilder från [freepik.com](https://www.freepik.com)

Vårdens behov av bemanning och forskningskompetens

- Forskande personal behöver användas för rutinsjukvård
  - Inställd klinisk forskning
  - Inställd verksamhetsförlagd utbildning
- Brist på flera yrkeskategorier nödvändiga för klinisk forskning
- Bristande forskningskultur inom primär- och kommunalvård

Bild från [freepik.com](https://www.freepik.com)

Pandemin har haft en negativ påverkan på patientnära studier

- Besöksförbud
  - Minskning av kliniska prövningar som kräver fysisk närvaro
  - Forskningsinfrastrukturer för kliniska studier stängdes ner
- Fördrojningar och stora bortfall

Bild från [freepik.com](https://www.freepik.com)

Vad behöver regeringen göra för att Sverige ska kunna dra bättre nytta av forskning och utveckling inför nästa hälsokris?

Konkreta förslag från "Agenda för hälsa och välbefinnande" presenteras av:

Mia von Euler

Dekan Fakulteten för
medicin och hälsa
Örebro universitet

Göran Larsson

Forsknings- och utbildningschef
Region Västerbotten

Sofia Rydgren Stale

Ordförande
Sveriges Läkarförbund

Lise Lidbäck

Ordförande
Neuroförbundet

Jakob Tellgren

Nordenchef
MSD

1. Ett samhälle som ska klara kriser kräver en resilient forskningsmiljö

Det behövs en bred grundforskning, om vi ska ha en god beredskap för okända hälsohot. Det behövs också satsningar på långsiktiga forsknings- och innovationsprogram och på klinisk forskning.

Mia von Euler

Dekan Fakulteten för
medicin och hälsa
Örebro universitet

Våra förslag:

1.1 Öka finansieringen till fri forskning samt identifiera kunskapsluckor

1.2 Öka långsiktighet, samordning och nationell tillgänglighet av forskningsinfrastruktur

2. Delning av hälso- och vårddata måste fungera i såväl kris som i normalläge

Pandemin har tydliggjort att patienter såväl som vårdgivare, forskare och företagare måste få bättre möjlighet att bidra till insamling, användning och delning av data.

Göran Larsson

Forsknings- och utbildningschef
Region Västerbotten

Våra förslag:

2.1 Utveckla och genomför en nationell handlingsplan för hälso- och vårddata

2.2 Uppdatera det regulatoriska ramverket för hälso- och vårddata

3. Forskningskompetens inom vården måste säkras inför framtida hälsohot

När det blir krisläge måste forskande personal in i rutinsjukvård, trots att just dessa personer behövs för att utföra tidig forskning som snabbt kan öka kunskapen och ge patienter bästa möjliga vård.

Sofia Rydgren Stale

Ordförande
Sveriges Läkarförbund

Våra förslag:

3.1 Stärk bemanningen för att värna forskningen

3.2 Stärk forskningskompetensen

4. Patientnära studier måste kunna bedrivas även i krisläge

Under en pågående kris måste patientnära studier kunna komma igång snabbt så att ny kunskap kan föras vidare och komma till verklig nytta i vården. Detta kräver förbättrade förutsättningar att rekrytera patienter och bedriva kliniska studier även i normalläge

Lise Lidbäck
Ordförande
Neuroförbundet

Våra förslag:

4.1 Skapa system för att snabbt kunna bygga upp register vid kris

4.4 Underlätta befolkningens deltagande

4. Patientnära studier måste kunna bedrivas även i krisläge

Vi behöver ett system för ansökningsprocesser av kliniska prövningar och registerstudier som är så effektivt som möjligt i både vardag och kris. Vi måste också säkerställa att medborgare, oavsett bostadsort, har jämlika möjligheter att delta i prövningar för nya behandlingar.

Jakob Tellgren

Nordenchef
MSD

Våra förslag:

4.2 Inför nationella standarder och effektivisera processen för godkännande av kliniska studier

4.3 Möjliggör kliniska studier på distans

Hur ser politiker och regeringens samordnare på förslagen?

Panelsamtal med:

Acko Ankarberg Johansson (KD)

Ordförande socialutskottet

Gunilla Svantorp (S)

Ordförande utbildningsutskottet

Lars Hjärmered (M)

Ordförande näringsutskottet

Daniel Forslund (L)

Ordförande beredningen för digitalisering, SKR

Marie Morell (M)

Ordförande sjukvårdsdelegationen, SKR

Jenni Nordborg

regeringens life science-samordnare

Tack för ert deltagande!

Läs rapporten här:

www.forskasverige.se/Agenda2021

Anna Nilsson Vindefjärd
generalsekreterare
Forska!Sverige

Tobias Alfvén
ordförande
"Agenda för hälsa och välbefinnande"

Jenni Nordborg
life science-samordnare
Regeringskansliet

Gunilla Svantorp (S)
ordförande utbildningsutskottet
Sveriges riksdag

Lars Hjalmered (M)
ordförande näringsutskottet
Sveriges riksdag

Acko Ankarberg Johansson (KD)
ordförande socialutskottet
Sveriges riksdag

Daniel Forslund (L)
ordförande beredningen för digitalisering
Sveriges Kommuner och Regioner

Marie Morell (M)
ordförande sjukvårdsdelegationen
Sveriges Kommuner och Regioner

Sofia Rydgren Stale
ordförande
Sveriges läkarförbund

Lise Lidbäck
ordförande
Neuroförbundet

Jakob Tellgren
nordenchef
MSD

Mia von Euler
dekan Fakulteten för medicin och hälsa
Örebro Universitet

Göran Larsson
forsknings- och utbildningschef
Region Västerbotten